

testimonium admittere: ait enim ibidem: *Alius est, qui testimoniū perhibet de me; &c. 15.* de Apostolis ait: *Et vos testimoniū perhibetis, quia ab initio mecum esis.* Deinde loquitur Christus de sua divinitate, ac missione, quæ pluribus signis, Patris voce, ac prophetarum oraculis comprobata non indigebat humano testimonio. Si vero ambiguum sit de Scripturis, aut de fidei dogmatibus judicium, non potest spreta Ecclesiæ auctoritate veritas inveniri.

Ob. IX. Ex PP. Justinus enim Thryphonem solis scripturis revincit, easque ait, nec interpretatione indigere; ergo &c. Chrysostomus hom. 3. in 2. ad Thess. ait: *Omnia ex scripturis plena esse.* S. P. l. 2. de Doctr. 6. ait: *Nihil fere de (scripturæ) obscuritatibus erui, quod non plenissime dictum alibi resperiatur;* ergo difficultia scripturæ loca clarioribus exponuntur, ut docent heretici.

Resp. I. Perparam sectarios ad PP. auctoritatem confugere. Scripturam enim obscurissimam putat Irenæus, Origenes &c. profundissimam Chrysostomus, sine doctore intelligi non posse. Hieronymus, & caliginem obducere S. P. A. Resp. II. ad primum neg. cons. Loquitur enim Justinus de Messia adventu cum Judæo recipiente prophetarum oracula, quibus evidenter Christi adventus ostenditur; ergo scriptura in aliquibus perspicua est, non in omnibus. Ad II. dist. ant. Quoad planiora morum precepta, conc., quoad loca obscuriora neg. Ait enim ibidem: *Si non potueris invenire, vade ad doctorem.* Ad III. dist. ant. Et S. P. loquitur de omnibus scripturæ locis, neg., de aliquibus non exclusa Ecclesiæ auctoritate, conc. Ait enim ib. fere, & contra Ep. Fund. c. 5. ait: *Evangelio non credere, nisi me Ecclesie commoveret auctoritas.* Et contra Cresc. 32. Qui falli metuit obscuritate questionis, Ecclesiæ confular &c.

Ob. X. Catholici scripturam probant ex Ecclesia, & vicissim; ergo vitiosum circulum committunt, ut si quis matris honestatem comprobarer ex filii testimonio, & e contra. II. Judicium Ecclesiæ est hominum judicium, atqui omnis hominem dicas est; ergo &c. Resp. dist. ant. Probant apud illum, qui neutrum concedit, neg., qui alterum saltem admittit, conc., ita circularetur, qui apud judicem matris honestatem testimonio filii, & vicissim comprobarer, cum filii æque ac matris honestas sic judici incompta. Circulantur etiam heretici, qui apud nos privatum spiritum ex scripturis apertissimis, & vicissim ostendunt; cum nos utrumque negemus, & scripturas, quas proferunt, esse apertissimas, & privatum spiritum ad scripturas judicandas idoneum esse. Nos vero inimicos veritatis, ex ipso, quod probant, fidei dogmate refutamus,

Ne-

Negant Manichæi vetus Testamentum, illos confutamus ex novo, quod approbat. Negant Lutherani Ecclesiæ auctoritatem, hos scripturis, quas admittunt, revincimus. Ubi traditiones oppugnant, opponimus Pauli epistolas; ubi scripturarum canonem, producimus traditiones, & Ecclesiæ judicium: quæ duo jam ex Scripturis probavimus. Sicque non ex ignotis ignota, sed ex probatis ea, quæ negantur inferimus. Ubi vero Scripturæ loca ex ipsa Scriptura explicamus, confugimus ad contextum magis expressum, ad sacri scriptoris scopum, ad probatiorem versionem, & linguarum syntaxim. Ad II. dist. ant. Est hominum judicium, quod divino spiritu dirigitur, ne dedicat fides ejus, nec porta inferi prævanteant, conc., sibi reliquit, ac traditum in reprobati sensum, ut est Lutheri, Calvini &c. judicium, nego.

CAPUT IV.

De traditionibus.

NOT. I. Nullam, præter Scripturam, fidei regulam agnoveri nedum Sadducei, sed Valentiniani, & Gnosti: Ariani quoque homonion rejecere, eo quod in scripturis non extat. Traditiones etiam respuerunt Macedoniani, Eunomiani, Eutychiani, & Pelagiani. Præ ceteris autem Calvini & Lutheri greges, Chemnitius, Dallæus, ac Basnagi. Pro traditionibus ex adverso certarunt Bellarminus, Canus, Valemurgentes, & Chemnitium refutavit Lindanus, Dallæum p' Herminier, & Nat. Alex., Basnagium Bacchinius. Ex Nostratibus, præter Tonti, & Galuschi legendus Carolus Moreau.

Not. II. Traditio sumitur etiam I. Pro dogmate in scripturis expresso, sic Act. 6. memorantur traditiones, quas tradidit Moyses, nempe scripturæ. II. Pro doctrina, quæ prius prædicata, postea literis est exarata, ut I. Cor. 11. Ego enim accepi a Domino, quod & tradidi vobis. III. Propter verbo Dei scriptio non continetur, & de hac traditione cum hereticis decertabimus.

Not. III. Traditiones hujusmodi alias divinas esse, quæ a Christo Domino oriuntur, ut quæ spectant ad materiam, & formam sacramentorum. Alias Apostolicas ab Apostolis derivatas, ut quadragesimale jejunium. Alias Ecclesiasticas, ut quidam ritus Sacramentorum, ordo precum &c., in quibus dislinguendum est, quod servat universalis Ecclesia, & quod in usu est apud peculiares Ecclesias, ut de jejunio sabbati narrat S. P. Epist. ad Galul., illas non istas dicimus ab omni- bus

H h 4

bus esse servandas. Traditiones item aliae ad doctrinam spectant, ut dogma de scripturarum canone, aliae ad mores, et jejunium, aliae ad disciplinam, ut ablutio, aut imersio in baptismō, aliae sunt traditiones humanae pro lubitu inductae, & saepe legibus oppositae, ut Pharisaicæ.

Not. IV. Plures esse regulas ad discernendas Christi, & Apostolorum traditiones. I. Cum Ecclesia tamquam fidei dogma proponit, quod solus Deus potuit constitui, licet scriptum non sit, descendit tamen e traditione divina: Ecclesia enim errare non potest; ergo a Deo id est revelatum. Ita Irenæus (a), Tertullianus (b), Augustinus (c), aliquie. II. Quod universa tenet Ecclesia, nec Concilii institutum, sed semper retentum est, auctoritate Apostolica traditum reeclissime creditur. Ita S. P. l. 4. de Bapt. 24. III. Doctrina quovis Ecclesiæ seculo aut ab universa Ecclesia, aut a præcipuis propugnata, etiæ in aliqua peculiari Ecclesia non viguit, ex Christi, & Apostolorum traditione manavit. Ita Lirinenis (d). IV. Si uno ore viri ecclesiastici testentur dogma, aut consuetudinem ab Apostolis derivasse, & contra sentientes ut hæreticos damnant, traditio aut divina est, aut Apostolica. Ita PP. VII. Synodi, Hieron. &c. Vide Canum, Sylvium, Juenin &c. Contra traditionem divinam non est, aut Apostolica, si non ab universa, sed in aliqua peculiari Ecclesia serveretur: si non sit antiqua, & a paucis, licet antiquis, tradatur; ab aliis vero numero & auctoritate majoribus, & a viris Ecclesiasticis repudietur. Vide Lirinensem in Common.

PROPOSITIO. Admittendæ sunt divinæ, & Apostolicæ traditiones.

Prob. I. Admittendæ sunt traditiones. I. in lege naturæ, in qua fidei regula non erat verbum Dei scriptum, sed traditum, per quod filii a parentibus religionem, ritumque colendi Deum docebantur, erant sacrificia, & circumcisiois mandatum, quod ab Abrahami ævo ad Moysen non est literis consignatum. II. In lege Mosaica: Nam præter remedium originalis peccati pro foemelis & pueris ante 8. diem decadentibus, de quibus in libris Moysis nūcum est silentium, sola traditione Judæis notum erat, Moysen fuisse auctorem Pentateuchi, eumque Deo inspirante exaratum: sola traditione edicti sunt de canone scripturarum &c. Hinc Ps. 43. habetur: *Deus auribus nostris*

(a) Lib. 3. c. 2.

(b) De Prefr. 28.

(c) L. 2. de Bapt. c. 7.

(d) c. 2. Commoni.

nostris audivimus; patres nostri annuntiaverunt nobis. III. In lege Evangelica, quæ prius cordibus, quam tabulis inscripta est; Christus enim est scripsit, nec jussit ut Apostoli scriberent, sed ut omnibus Evangelium annuntiarent; ergo traditio scripturam præcessit, & sine hac diu Ecclesia permansit.

Prob. II. Ab Ecclesiæ auctoritate pendet & canon & interpretatione scripturarum, ut dictum est, atqui non potest Ecclesia utriusque normam recipere, nisi a traditione majorum, per quam vera Evangelia suscipimus, & spuria refellimus, ut probat Eusebius l. 6. H. E. 10. idem dicendum de scripturarum interpretatione, quam ex unanimi Patrum sensu, & secundum universalis Ecclesiæ traditiones esse exponendas Agatho Papa, & Lirinensis testantur; ergo &c.

Prob. III. Plura sunt dogmata, quæ nobiscum propugnant hæretici, ut Deiparæ perpetua virginitas, Christi descensus ad inferos, baptismi collatio ante rationis usum &c., atqui nequeunt hæc ex sola scriptura demonstrari; ergo &c. Alia quidem ex scripturis inferuntur, sed admissa traditione, ut processio Spiritus S. a Filio, Sacramentorum numerus &c. Si quæ vero in scripturis sunt expressa, facile in contrarium sensum detorquentur Patrum traditiones rejecta, ut Grotius observat; ergo &c.

Prob. IV. Ex hæresum confutatione, quæ non sola scriptura, sed traditione præsertim sunt refutatae. Gnosticos enim refellit Irenæus l. 3. c. 3. ex traditione Ecclesiæ Romanæ, Smyrnensis, & Ephesinæ. Arianos in Nicæna Synodo confutatos, ex vetustis episcopis, & scriptoribus scribit l. 1. H. E. c. 8. Theodoreus. Nestorianos negantes Verbum Incarnatum adorandum eadem adoratione cum afflonta humanitate, sicut ab initio Dei Ecclesiæ traditum est, damnavit V. Synodus c. 9. Monothelitas proscripti VI. Synodus Act. 4. 10. & 18. Discillis etiam omnium PP. testimonii VII. Synodus confirmavit imaginum cultum ex Ecclesiastica traditione, ergo &c.

Prob. V. Ex scripturis, 1. Prov. legitur: *Audi fili mi disciplinam patris tui, sed hoc de traditionibus Ecclesiæ exponit Epiphanius; ergo &c.* Jo. ult. habetur: *Sunt alia multa que fecit Jesus, quæ non sunt scripta, sed ex hoc loco traditiones comprobant Divus Thomas; ergo &c.* Ap. 1. Cor. 11. ait: *Cetera cum venero disponam, atqui S. P. epist. ad Jan. probat inde ex Apostolica traditione descendere, quod Eucharistia non nisi a jejunis accipiatur; ergo &c.* Et 2. Thess. 2. ait: *Tene te traditiones, quas didicisti sive per sermonem, sive per epistolam nostram, sed inde probat Chrys. Or. 4: Apostolus non o[mnia*

omnia tradidisse per epistolam, sed multa etiam sine scriptis, unde concludit: *Est traditio, nihil queras amplius;* ergo &c. Et 2. Tim. 1.: *Formam habe bonorum sermonum, que a me adesti, bonum depositum custodi per Spiritum S., atqui depositum est doctrina per manus tradita, quasi thesaurus alteri creditus,* ut ait Lirinen. Comm. 27.: *Plurima enim Apostolus Timotheo, absque scripto tradidit, que illi ad memoriam revocans dicit: Formam habe &c., ut hunc locum exponit Chrysostomus; ergo &c.*

Prob. VI. Ex PP. I. Irenaeus l. 3. c. 2. ait: *Cum ad eam iterum traditionem, que est ab Apostolis, que successione presbyterorum custoditur in Ecclesia, provocamus eos, adversantur traditioni, & c. 3.: Traditionem Apostolorum in omni Ecclesia adest respicere omnibus, & qui ab Apostolis instituti sunt episcopi in Ecclesiis, & successores eorum usque ad nos, qui nil tale docuerunt, quale ab his deliratur. Ubi Romanae Ecclesiae, Smyrnensis, & Ephesinae traditionem producit. Et c. 5. refutatis Gnosticis ex traditione ait: Traditione ergo, que est Apostolis, sic se habente in Ecclesia, & permanente apud nos, revertamur ad eam, que est ex scripturis, ostensionem: ubi a scripturis traditiones distinguit, easque sine charta & atramento a fidelibus custodiri, & retinendas assertit, licet Apostoli scripturas non reliquissent.*

II. Tertullianus de Corona c. 4. pluribus memoratis, que pertinent ad Sacraenta ait: *Eiusmodi disciplinarum, si legem expositiles scripturarum, nullam invenies: traditio tibi pretenditur auctrix, consuetudo confirmatrix, & fides observatrix.* Et lib. 5. contra Marc. cap. 17. ait: *Ecclesia veritate Epistolam ad Epesios habemus emissam, non ad Laodiceos.* De Praescr. c. 28. protulit vulgatum illud proloquium: *Quod apud multos unum invenitur, non est erratum, sed traditum;* ergo &c.

III. Epiphanius Hom. 60. ait: *Traditione opus est, neque enim ex scripturis peri possunt omnia: idcirco alia scriptio, traditione alia sancti Apostoli reliquerunt. Quod Paulus affirmit: Quemadmodum tradidi vobis.* Item alio loco: *ita tradidi in Ecclesiis &c.* Et Hom. 76. ad illud Prov. 2.: *Audi fili sermonem Patris &c., ait: Patrem Deum partim scriptio, partim sine scripto docuisse: matrem vero Ecclesiam decreta quedam habere, que dissolvi nequeunt; ergo &c.* IV. Basilius de Spir. S. c. 27. ait: *Dogmata & instituta, que in Ecclesiis predicanter, quedam habentur ex doctrina scriptio prodita; quedam ex Apostolorum traditione, quorum utraque patrem vim habent ad pietatem.* Ubi plura enumerat, que sola traditione servantur, ut crucis signo se communire, neophyti inungere &c., que peram

petam jactat Hermannus, Basilius verbis assuta, cum integra habeantur apud Damascenum Or. 1. de Imag. Et c. 29. ait: *Arbitror Apostolicum esse etiam non scriptis traditionibus inherere. Laudo, inquit, vos quod omnia mea meministis, & quemadmodum tradidi vobis traditiones tenetis, & illud: Tenete traditiones &c.* Addit etiam satis aptam comparationem: *Si, inquit, apud tribunal scripto destituti multos testes produceremus, nonne sententiam absolventem consequeremur? Quid si etiam temporis diutinuitatem ostenderimus, an non videbimus probabilitatem dicere? qua comparatio movit etiam H. Grotium, ut constat ex ejus discussione Apologetici Rivetiani.*

V. Cyprianus in Epistolis ad Pompejum, ad Quintum, ad Jubajanum, ac Stephanum (quas immittero illi abjudicat eruditiss. Misforius, (1) eas namque Cypriano tribuit S. P. A. l. 6. de Bapt. c. 7.) suam de rebaptizatione sententiam ex superposita traditione munire conatus est. Item ad Cæcilium scribens monet: *Ut dominica traditio servetur, ut calix mixtus vieno offeratur.* VI. S. P. A. l. 5. de Bapt. 26. de eodem Cypriano loquens ait: *Quod autem nos admones, ut ad fontem recurramus, idest ad Apostolicam traditionem, & inde canalem in nostra tempora dirigamus, optimum est.* Et Ep. ad Jan. 118. ait: *Illa, que non scripta, sed tradita custodimus, que toto orbem servantur, datur intelligi vel ab Apostolis, vel plenariis Concilii commendata ac statuta retineri, scilicet quod passio Domini, & resurrectio &c. anniversaria solemnitate celebratur &c.* Ex traditione probat S. P. scripturarum autographiam in lib. contra Faust. & alibi. Peccatum origine, & reparatoris aduentum antiquis Justis ex traditione innotuisse docet l. 2. de Pecc. orig. 24. Ceteros PP. Ignatium, Papiam, Polycarpum, Clementem Alex. traditiones agnoscere testatur Eusebius, apud Nat. Alex., Hieronymus eas laudat contra Lucifer. scribens: *Multa, que per traditionem in Ecclesiis observantur, auctoritatem sibi scriptæ legis usurpare. Afferunt Patres reliquos Bellarminus, Gretlerus, Coccius, Moreau, Lauræa, aliquie; ergo &c.*

Prob.

(1) Misforii dissertationem, re literaria optime meritus Hyacinthus Sbaralea, ut disertissimum deputat, summopere commendarunt, præter Rotignium, etiam Lipsiæ eruditiss. in Act. an. 1736., adeo prese solideque refutavit ejus contributus, ac de

Prob. VII. ex ipso traditionum usu apud heterodoxos. His enim præadamiticum Peyrerii systema refutarunt, quod Peyrerium ipsum compulit ad Calvinianam sectam ejurandam. His etiam Socinianos scriptura sensum pervertentes confodiunt. His denique Bullus aliquis, viadicata Antenicenorum fide, se ad inquirenda majorum placita converterunt. Blondellus primitivam Episcopi, & Presbyteri iuramentum (a) testimonii Clementis, Hermæ, Iustini, Papie, Irenæ communivit. Salmatius transubstantiationis dogma impugnavit ex Cyrillo, Theophylacto, Augustino, Eusebio &c. Unde Calvinus fatetur, facile posse inter se & Pighium conveniri: Si Ecclesie traditionem ex certo, & perpetuo sanctorum orthodoxorum consensu demonstraret. Melanchton apud Grotium ait: Universalis consensus omnium temporum est testimonium, quod hec ordinatio est Apostolica. Chmnitius in Exam. Trid. Conc. ait: Hanc traditionem, qua nobis in manus dantur sacre scripture libri, reverenter suscipimus. Drusius, Grotius &c. docent, Paulum ex traditione Jannis, & Mambræ magorum Pharaonis nomina didicisse. Angelorum lapsum D. Petro, Trinitatis mysterium Judæis innovuisse asserunt Smithius, & Bisnagius. Grotius, & Piceninus, quoad sacros codices nobiscum sentiunt; ergo &c.

Ob. I. Deut. 4. habetur: Non addetis ad verbum, quod vobis loquor, nec auferetis ex eo, quod etiam Apoc. ult. repetitur; ergo &c. II. Matth. 15. Christus redarguit Pharisaeos dicens: Irritum fecistis mandatum Dei propter traditiones vestras, docentes doctrinas mandata hominum; ergo &c. III. Ap. ad Gal. 1. ait: Licet angelus evangelizet, preterquam quod evangelizamus vobis, anathema sit. IV. Omnis scriptura, ex 2. Tim. 3., divinitus inspirata utilis est ad docendum &c.; ergo non opus est alii documentis. V. Hinc Joannem c. 20. ait, quod longe plura fecit Jesus: Haec autem scripta sunt ut credatis. Ex quibus sic arguitur. Nefas est verbo Dei scripto quidquam adjictere, id enim pharisaeicum est, legisque contemplatus, ab Apostolo proscriptum anathemate, cum sola scriptura sufficiat; ergo &c.

Repf. ad I. dist. ant. Non addetis ex idololatrarum moribus superflitos ritus Dei legem exacte servantes, conc. non addetis alia scriptura volumina, aut traditiones, neg. Si enim his veticum esset alia tradere, nec prophetarum, aut Evangeliorum volumina, nec Apostolitæ Epistole receptæ essent, nec fessili-

(a) honoris equalitatem.

festivitates institutæ, quas Judith, Eltheris, & Machab. libri
commemorant. Ibi ergo præscribitur cæmoniarum, & legis
Domini exacta observatio, quam nihil immunitando servare de-
bebant Levitæ, & Sacerdotes. Idem dicendum ad locum A-
poc. ult., ubi per n° ad hæc veratur additio ipsi libro, ejusque
vaticiniis opposita, quod soli audent hæretici. Ad II. dist. ant.
Et Christus ibi damnat traditiones a Patribus derivatas, neg.
a Sammai & Hillel inductas, & a Pharisæis neglecta Dei le-
ge custoditas, conc. Hi enim auctore Josepho I. Ant. 12. c.
18. multa quasi legitima populo tradidere ex Patrum traditio-
ne: at legitimis Patrum proprio marte horrenda, & frivila-
scita addidere, ut illud de crebra ante mensam lotione ma-
riuum, de qua Matth. 15. Putabant etiam, derelictis parenti-
bus extrema necessitate laborantibus, bona sua utilius in Dei
cultum sacrari, violata naturæ lege, de qua inhumana tradi-
tione loquitur Christus Dominus loco citato. Alia hujusmo-
di commemorat Hieronymus ep. ad Algasiam, & Augustinus
I. 2. contra Adv. leg. Inter quas illud est, Deum primo homini
duas creasse mulieres; merito ergo Christus Dominus Pharisæos
arguit, quod irritum fecissent Dei mandatum propter suas su-
tilissimas traditiones, quas idcirco doctrinam vocat, & man-
data hominum. Ceterum traditiones a Patribus derivatae non
improbantur a Christo, sed laudantur Matth. 23., ut observat
in Ps. 2. Hilarius.

in Ps. 2. Hilarius.
Ad III. dist. ant. *Preterquam*, idest contra quam, conc., idest ultra, neg., loquitur enim Ap. de iis, qui ab Evangelio abducebant fideles, dicentes cum lege Christi legalia esse jungenda. Ita S. P. Ps. 115., & Hieron. tom. 4. p. 228., Extat enim in græc. περι ειναι quod sæpe contra significatur apud Stephanum, aliasque: & probat Budæus, Grotius, & versio Arabica, & Æthiopica, quæ habent: *Si annuntiet vobis quid quam dirversum.*

quam diversum.
Ad IV. neg. cons. Apostolus enim vocat scripturam utilem, sed non ait solam sufficere. Ibi enim c. 4. Marcus utilis dicitur in ministerium, nec tamen supervacanei Lucas, Titus &c. sensum Apostoli reddit Syrus: *Omnis scriptura utilis est etiam ad docendum.* Ad V. dist. ant. Ut creditur Christi divinitatem, conc. itaut omnia fidei dogmata ibi continentur, neg. Alioquin nec epistolæ, nec Apocalypsim Joannes edidisset, & Pauli epistolæ, & alia Evangelia essent supervacanea, quod absurdum est. Ait ergo Joannes ibi ea, quæ Christus gessit, postquam surrexit a mortuis, satis ostendere, ipsius esse Dei Filius. Ita D. Thomas, Cyrillus &c.

1. Ob. II. Nequeunt traditiones ex libris PP. ostendit, eis
sunt recipienda. Prob. ant. I. enim acta Conciliorum, veteres
litur.

liturgias, ac PP. codices plurimos interpolatos esse demonstrat
prater Dallaeum, Rivetum, & Clericum etiam Germonius;
ergo &c. II. Si quæ sunt incorrupta, ut plurimum dubia sunt,
& ambigua; ergo &c. Prob. ant. Nam homousion reprobatur a
priscis PP., probatur a Nicenis, & usia, hypothesis &c. vario
sensu usurpatur. III. PP. plura falsa dogmata venditabantur:
Papias, Justinus, Irenæus, Tertullianus Chiliastrum regnum
invexere, Cyprianus dogma rebaptizantium, trinam immersio-
nem Alcuinus. IV. Basilius, Valentinus, Marcion le audi-
tores jactitarunt Apostolorum; ergo nil valet in fidei caussis
veterum auctoritas. Resp. neg. ant. Ad prob. neg. ant. Licet
enim PP. libri nonnulli aut amatiuimus incuria, aut hæreti-
corum sint fraude viriati; temere tamen hoc dicitur de omnibus:
de his ergo, qui depravati censemur; vide Vindicias P.
Constant. Neque ex dubiis dogmata confirmamus, sed ex rece-
piis, & vindicazis: quamquam eriam sine scriptis PP. stare
potest traditio, ut de barbaris, qui in Christum credunt; ait
Iren. l. 3. c. 4.: sine charta veterum traditionem custodire. Ad
II. neg. ant. Ad prob. dist. ant. Et haec vocabula probantur;
aut improbantur ex varietate circumstantiarum; conc., fidei
dogmatum, neg. Sic homousion improbatum est a priscis PP.,
quia eo abutebantur Sabelliani (1), consecratum a Nicenis
contra Arianos, idem de aliis dicendum est.

Ad

(1) Negat P. Meranius sive
laud, in suo opere de Christi
Domini divinitate, vocabulum
homousion ab Antiochenis PP.
contra Samosatenum proscriptum
fuisse, aut improbatum: atque
hujus proscriptoris decretum ab
anno 270., quo Antiochena sy-
nodus coacta est, usque ad 358.,
quo celebrata est Ancyra, a
nemine laudatum, aut produc-
tum esse constanter pronun-
tiat. Saltem Eusebius Ariano-
rum patronus, qui paulo post
concilium suum de hac voce
conscripti epistolam, afferit qui-
dem a vetustioribus usurpatam,
at vero proscriptam esse non scri-
bit: & l. 7. H. E. partem in-
seruit epistola Antiocheni Con-

cili, verum de hac proscriptio-
ne ne verbum quidem. Nec di-
ci potest, hanc proscriptionem
alteri epistola insertam, cuius
Eusebius meminisse noluerit;
sic enim non favorem, sed da-
mnnum potius attulisset Ari-
anis, quos studio proseque-
tur. Soli ergo Semiariani, hoc
factum in vulgo spargere co-
operunt post annos 90., quo quis-
dem temporis intervallo altum
de eo silentium exxit apud A-
rianos. Non me latet (sub-
dit cit. auctor) Athanasium,
Hilarius, & Basilium hujus
facti testes citari, sed imme-
rito testari dicuntur, quod
non suo nomine referunt; sed
ab adversariis objectum ita
con.

Ad III. dist. ant. PP. falsa dogmata venditabantur, aliis nu-
mero & auctoritate majoribus contrariantibus, conc., securus
nego. Sicut enim, Basilio teste, nusquam in eam calamita-
tem incidit Ecclesia, ut communis omnium Christianorum conspi-
catione liber, qui virinus esset, canone pelleveretur; ita nec in
eam incidit, ut omnes falsum dogma adoptarent; traditio ergo
a Papia exigui ingenii homine evulgata dogma communis
aliorum sensu probatum maculare non potuit: collatio vero
baptismi sub tria mersione respicit disciplinam, quæ variari
potest salva fide. Hinc Toletani PP. sive trinam, sive simplan-
mersionem statuunt. Ad IV. neg. conf. Hæretici enim traditio-
& scriptura abutuntur, sed sicut scripturæ canonem, ita
traditiones debemus inquirere in Apostolica Ecclesia, ubi est
continuata ab Apostolis Episcoporum successio.

Ob. III. S. PP. sententias. Iren. l. 3. c. 1. ait: Evangelium fundamentum, & columnam fidei nostra futurum; ergo
&c. Resp. neg. conf. Refellit enim ibi Marcionitas, qui Apo-
stolicis scriptis alia præferabant a se mutilata, gloriantes emen-
dasores se esse Apostolorum.

Inst. Irenæus c. 2. ait, Valentinianos, dum e scripturis ar-
guuntur, ad traditiones converti, quasi non possit inveniri veritas
ab his, qui nesciunt traditiones. Resp. dist. ant. Ad traditiones
humanas explosis Apostolicis, con., ad divinas, aut Apo-
stolicas, neg.: Cum enim ad eam provocamus eos, aduersan-
tur traditioni dicentes se Apostolis superiores, subdit cit. loco I.
renæus.

Ob. IV. Tertullianus contra Herm. c. 22. ait: Adoro scri-
ptura plenitudinem, ... Vie illud adiicientibus, aut detrahenti-
bus destinatum. II. De Catne Christi c. 7. ait: Non recipio
quod extra scripturam de tuo inferis. III. De Resur. Carn. c. 3.
arguit hæreticos, quod cum Ethnicis sapiat, nec de solis scri-
pturis quæstiones suas sistant; ergo &c. Resp. ad I. neg. conf.
Ibi

, conceditur, ut non tam illud , concluditur, Athanasium,
exploratum habere, quam , Hilarius, & Basilium imme-
humanitatis causa negare nol- , rito opinati illius decreti te-
le videantur. Nemini sane , stes citari, ac totam rem au-
dubitare fas est, quin nec A , teribus nisi Semarianis,
thanasius, nec Hilarius, nec , quos equidem credere malum
Basilius decretum illud An- , incertis rumoribus deceptos
tiochenum legissent. " Sub- , fuisse, quam de industria hoc
inde vero ad examen revocatis , decretum fixisse. Hæc Me-
illorum PP. testimonii conclu- , ranus.
dit: " Ex his fatis superque-

Ibi enim non traditiones rejicit Tertullianus, sed Hermogenem allerentem mundum ex praesentia materia creatum, contra illud Gen. 1. In principio &c. Postea haec subdit: *An auctor de subiacente materia mundum fecerit nusquam legi. Vnde illud ad adjacentibus nempe mundum factum ex materia Deo coetera, aut detrahentibus destinatum, scilicet Deum e nihilo orbem facisse.* Ad II. neg. cons. *De tuo enim non intelligit traditiones, quas non de suo, sed de Ecclesiae penitentia Marcion inficeret, sed contortam expositionem verborum illorum: Ecce mater tua, & fratres tui, quos tentandi animo memoratos contendit haereticus, non quod Christus matrem, ac fratres haberet. Ad III. neg. cons. Arguit enim ibi haereticos, quia ethnicorum more probant obvia sensibus, nec solis scripturis sicut sint, aut nituntur, sed sensuum fallacis. Vide Prob. 6.*

Ob. V. Cyprianus ep. 74. ad Stephani verba: *Nihil innoverunt &c.* ait: *Unde est ista traditio? ea facienda, quae scripta sunt Deus testatur: ergo &c.* Resp. neg. cons. *Censuit enim Cyprianus, traditionem a Stephano prescriptam commentitiam esse, & scripturis oppositam, paratus tamen ad Evangelicam, & Apostolicam traditionem reverti: reaperte S. Martyr traditionem opponit Ecclesiae Africanæ.*

Ob. VI. Basilius in Reg. brev. ait de episcopo: *E divinis literis ediscat rectum, & necessarium; ergo &c.* II. Epist. 80. Stenus, inquit, arbitratu*m inspirata a Deo scripture;* ergo &c. III. In Asceticis ait infidelitatis indicium esse, etiam ea, quae non sunt scripta introducere; ergo &c. Resp. ad I. neg. cons. *E scripturis enim ediscit episcopus depositum custodire, & traditiones tenere, ut ait Bas. ad Amphil., ex iisdem ediscit, ut sit minister Christi, & dispensator mysteriorum Dei, ut habet in breviori Reg. 95.; ergo &c.* Ad II. neg. cons. *Ibi enim vetat Basilus inusitatam scriptura interpretationem, quae praeter vocis novitatem, sensum etiam novum afferret, & apud S. viros nusquam in usu fuisset, quibus verbis traditiones confirmantur, non evertuntur.* Ad III. neg. cons. *Refellit enim ibi haereticos pro lubitu scripturas mutilantes, aut alterantes.*

Ob. VII. Chrysostomus in Ps. 95. ait: *Si quid dicitur absque scriptura, auditorum cognitio claudicat; ergo &c.* II. Hom. 49. in Matth. ait: *Volentes firmitatem accipere fideli, ad nullam rem fugiant, nisi ad scripturas;* ergo &c. III. Hom. 13. in 2. ad Cor. *Scripturam vocat exactam rerum omnium lumen, ac normam.* Resp. ad I. neg. cons. *Ibi enim Chrys. verbi Dei praecones exagit, qui conciones suas profana tantum eloquentia struunt, sine testibus, & sola animi cogitatione, ut ait ibidem Chrysostomus.* Ad II. neg. cons. *Ibi enim homilia auctor de his*

his loquitur; qui adventante Antichristo, non alium Redemptorem agnoscent, nisi quem viderint e celo venientem, ex Matth. 24. Addit tamen ib., nos in fide perfectos fore, si non tantum scripturis, sed etiam doctrinae sacerdotum assidui fuerimus. Ad III. dist. ant. *Vocat scripturam normam formandis moribus exactam, maxime PP. commentariis illustratam, conc. dirimendis fidei controversiis, absque Ecclesiae iudicio, neg. Scripturam autem esse morum regulam nemo ambigit.*

Ob. VIII. Hieronymus in Ps. 86. ait: *Quamvis sanctus sit aliquis post Apostolos, non habet auctoritatem; ergo &c.* II. In 1. Micheæ ait, Ecclesiam non egressam de finibus suis, idest de scripturis sanctis. III. In 1. Agg. habet: *qua absque auctoritate scripturarum, quasi traditione Apostolica confingunt, percudit gladius Dei.* IV. Contra Helyid. tom. 4. p. 141. ait: *Quae non sunt scripta tenuimus.* V. In 23. Matth. ait: *Hoc quia de scripturis non habet auctoritatem, eadem facilitate contemnitur, qua probatur.* VI. In 1. ad Tit. *Sine scripturarum auctoritate garrulitas non haberet fidem;* ergo &c. Resp. ad I. neg. cons. *Rejicit enim ibi S. D. privatam commentationem, non Ecclesiae traditionem.* Ad II. neg. cons. *Urget enim ibi haereticos domum suam construentes in vicinia scripturarum, eas nempe contortis expositionibus pervertentes.* Ad III. Relp. Hieron. refellere observationes varias de Tatiani radice crescentes, quas sponte confingunt haeretici, nec ab Apostolica traditione accipere. Ad IV. neg. cons. *Non enim Ecclesiae traditione ibi exprimit S. D. sed haereticorum, nempe Mariam nupsisse post partum.* Ad V. Relp. Lóqui de opinione ex quibusdam Apocryphorum somnis excerpta de Zacharia occidente eum patrem fuisse Jo. Baptiste. Ad VI. neg. cons. *Urget enim ibi subdolos quosdam, qui perversam doctrinam divinis testimoniis roborare nituntur.* Vid. auctorem.

Ob. IX. S. P. ep. ad Hieron. 82. ait, solis scripturis convenire, nullum earum auctorem scribendum aliquod errasse; ergo sola scriptura est fidei norma. II. Lib. 2. de Doctr. 9. ait: *In scripturis inveniri omnia, quae continent fidem moresque vivendi.* III. Tract. 49. in Jo. ait: *Electa sunt, quae scriberentur, quae saluti credentium sufficere videbantur;* ergo &c. IV. De bono Vid. c. 1. ait: *Scriptura nostra doctrine regulam figit;* ergo &c. V. Lib. 2. contra Max. c. 14. haereticorum provocat ad solas scripturas; VI. Lib. 2. de Pecc. m. 36. ait: *Non adjuvantibus scripturarum certis clarisque documentis cohibere se debet humana presumptio;* ergo &c.

Resp. ad I. neg. cons. *Vult enim ibi S. P. nullius privati scriptoris libros excipiendos tamquam Prophetarum, & Apostolorum,* Tom. II. I i

rum, de quorum scriptis dubitare nefarium est. Nam ea, quæ non scripta, sed tradita sunt, ait, vel ab Apostolis, vel a plenariis Concilii statuta esse. Ad II. dist. ant. Et loquitur de præceptis, fideique præcipuis mysteriis, quæ cuicunque perspicua sunt in Ecclesia, conc., de complexu dogmatum universorum, neg. Subdit enim ibi: Spem scilicet & caritatem: ac l. 5. de Bapt. c. 23. ait: Multa tenet Ecclesia, quamquam scriptia non reperiantur. Ad III. dist. ant. Sufficere videbantur, ut credamus in Christum, datis veluti sue virtutis indicis, conc., dogmatum plenitudinem, neg. Ad IV. dist. ant. Quoad viam moreisque, & aliqua fidei dogmata, conc., quoad omnia neg. Ad V. neg. cons. Provocat enim S. P. Maximum ad scripturas, quia auctoritatem Nicæni Concilii respuebat, & Ariminensem objiebat; vult ergo S. P., ut argumenta ex scriptis depromerentur, quas uterque agnoscebat. Ad VI. neg. cons. Neque enim obscurissima quæstio est, ubi Apostolicæ Ecclesiæ traditio sit explorata.

Ex his autem quatuor Regule eruntur, quibus alia PP. testimonia expensi possunt. I. est: PP. ad solam scripturam hereticos provocant, cum sola ad errorem refellendum sat est. Ita Irenæus Marcionem, Tertullianus Hermogenem, Augustinus Maximum sola Scriptura refellit. II. est: ut distinguantur ea, quæ ab omnibus fidelibus credenda sunt, ut præcipua fidei mysteria, ab iis, quæ ab Ecclesia ejusque rectoribus custodiuntur, ut canon scripturarum, traditionis vetustas &c. Hoc præcio exponens Basilius in Reg. brev., Chrysostomus in 2. ad Cor., S. P. l. 2. de Doctr. 9. &c. III. est: ubi PP. ad scripturas provocant, eos accipiendo five de quæst. obscurissimis, five de his toriolis, & novis dogmatibus ex libris apocryphis haustis. Ita Hieronymus in 22. Matth. August. l. 3. contra Ep. Pet. 6. &c. IV. Ut dicta PP. accipientur de scripturis rite expositis juxta sensum Rom. Ecclesiæ. Ita Cyrillus Catech. 4. aliisque.

Ob. X. Ecclesia Romana nonnullas traditiones antiquavit, ut de lacte & melle in baptismo Neophytis traditis, de Eucharistia domi sumpta, & sub utraque specie. II. Alias ut Apostolicas intravit, ut jesu num 4. temporum, Ss. cultum, Crucis adorationem, & festum B. V. conceptionis. III. Plures mutavit, ut de dilatione visioris, pro qua alteravit S. Leonis collectam, & de indissolubilitate matrimonii, qua in re sepe dispensavit; ergo &c.

Resp. ad I. Usum lactis, & mellis, cum ad solam disciplinam spectaret, nonnulla iure mutari, eaque augustinoribus ceremoniis nulle expressa. Eucharistiam ad privatas domus deferri cœptum est in persecutionibus, sed eam sumendam de manu pre-

presidentium, seu ministrorum constat ex Tertull. de Cor. c. 34. sive diaconorum ex Ambroſio l. i. de Off. 41. De communione sub utraque specie alibi festino erit. Ad II. neg. ant. Jejuniū 4. temporum a Victore aut Calixto institutum, dicitur a Leone ex Apostolica tradizione descendere, quia jejuniū Apostoli commendarunt, & Ecclesia statut fixos dies, ut ait Lupus in not. ad Syn. Victoris. De cultu Ss. & S. Crucis alibi. Ad festum vero Conceptionis B. M. V. (quam longe ante Latinos Græci coluerunt) sic est pia fidelium opinio: Ad III. vide lib. 3. diss. 2. In antiqua S. Leonis collecta non essentialis gloria, sed accidentalis deprecabatur, ut ibidem dictum est. Matrimonium vero rite celebratum nunquam Ecclesia dissolvit, & dispensationes justa de causa imperit.

Ob. II. ex ratione. I. Apostoli Missi dicuntur; ergo solum docuere Evangelium, sed si quid aliud Apostoli, aut successores superaddidere, humanum erat; ergo non est fidei fulcrum. II. Quæ transiunt de aure in aurem quotidie mutantur; ergo non potuit traditio incorrupta ab Apostolis ad nos pervenire: III. Fides nostra Pythagorica esset, aut Mahometana, si e traditione penderet; ergo &c.

Resp. ad I. dist. ant. Apostoli missi sunt cum potestate plenaria ligandi, aut solvendi, conc., secus, neg. Sicut enim legati plenipotentiarii regum plura proprio marte suorum principum institutis adjiciunt, prout tempus & occasio videtur expescere: ita Apostoli scripturis sacris traditiones Apostolicas addidere ad Dei cultum, & Ecclesiæ regimen.

Resp. II. neg. cons. Nulla enim scripta extabant, cum dictum est Apostolis: Predate Evangelium &c. Nec Christus eos omnia docuit ante ascensionem suam, ait enim Jo. 16.: Adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo: itaque ait S. Pater in Jo. 98.: Adjicienda illis fuerant, que neſciebant, non que didicerant evertenda. Sicut enim non relinquuntur fundamentum, dum alia adduntur ad ædificium, ita nec fides evertitur, cum ei accessere post Christi ascensum scriptura, traditio etiam &c. Deinde neg. subl. Cum enim traditiones a Spiritu S. descendant, non humanae dicenda sunt, ailoquin humanum est Testamentum verus, & novum ab hominibus scriptum, quod impium est. Homines enim sunt traditionum promulgatores, non auctores, eisque testimonium addunt, non firmatatem; sicuti ergo regia diplomata exhibentes fidem merentur; ita etiam qui Apostolicas exhibent institutiones: coequo majorem, quo illorum munus antecellit dignitas Sacerdotum.

Ad II. dist. ant. Mutantur seclusa speciali Christi assistentia, conc., ea supposita. neg. Seclusa ergo Dei providentia nec verbum traditum, nec scriptum servatum est, ut enim illud dis-